

สัตวแพทย์

ประจำ

น.พ.ค. สุราษฎร์ธานี

โดย นิสิต ตั้งตระการพงษ์

กองสัตวรักษ์ กรมปศุสัตว์

กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ชื่อย่อว่า กรป. (กลาง) ได้จัดตั้งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ขึ้นมาเพื่อไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารห่างไกลความเจริญเพื่อสนองความต้องการของดินนั้น ๆ ให้รวดเร็วและตรงตามความต้องการของราษฎร หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่จึงมีเจ้าหน้าที่ของทุก ๆ กระทรวงออกไปร่วมปฏิบัติงาน

หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหน่วยที่ 23 ของ กรป. (กลาง) ได้ออกเดินทางไปปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2512 โดยตั้งกองบังคับการหน่วยที่ ต. พนม กิ่งอำเภอพนม เจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ที่ส่งออกไปร่วมปฏิบัติงานครั้งนี้มีนาย นิสิต ตั้งตระการพงษ์ (กองสัตวรักษ์) และนายทิม รัตนพันธ์ (สัตวแพทย์ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี) ก่อนออกเดินทางได้มีการอบรมที่ กรป. (กลาง) ให้รู้จักการพัฒนาท้องถิ่น การเข้าถึงจิตใจประชาชน และแนะนำให้รู้จักภูมิประเทศขณะอบรมอยู่ข้าพเจ้ายังมีแต่คนไม่เคยรู้ว่าจะไปทำอะไรให้แก่ท้องถิ่น เพราะเป็นงานที่ไม่เคยทำ ได้แต่คิดอยู่ในใจว่าเมื่อไปถึงภูมิประเทศและความเป็นอยู่ของประชาชน ที่แท้จริงแล้วจึง ค่อยวางแผนว่าเราควรจะทำอะไรเมื่อไปถึงและตั้งแคมป์ ปล่อยเรียบร้อยแล้ว ผู้บังคับหน่วยก็เอาคำสั่งของ กรป. (กลาง) มาให้เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายรับทราบ สำหรับด้านเกษตรนั้น "ให้เจ้าหน้าที่เกษตรปรับปรุงพันธุ์พืช

พันธุ์สัตว์ เป็นคำสั่งที่สั้นมาก แต่คลุมงานไปหมดทุกด้าน ผู้รับคำสั่งจะต้องปฏิบัติงานกว่า จะเห็นผลจริง ๆ ต้องกินเวลาหลายปี ดังนั้นข้าพเจ้าจึงวางแผนงานอย่างกว้าง ๆ ไว้ คือ

1. การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์พันธุ์ดี
2. การฉีควัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์
3. การรักษาสัตว์ป่วย

ก่อนอื่นข้าพเจ้าจะแนะนำให้รู้จักสภาพภูมิประเทศของกิ่งอำเภอพนม เพื่อประกอบ การพิจารณาการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

ภูมิประเทศเป็นภูเขาที่มีป่าทึบ ฝนตกชุก ราษฎรสร้างบ้านอยู่ห่าง ๆ กัน อาชีพ ทำไร่และทำสวนยาง สัตว์ที่เลี้ยงมี สุกรและไก่ ส่วนโคกระบือไม่มีการเลี้ยง

การเลี้ยงสุกร สุกรที่เลี้ยงเป็นพันธุ์พื้นเมืองเป็นการเลี้ยงปล่อยให้หาอาหารกิน เอง บางคนก็ไปสร้างคอกในป่าใช้ไม้ไผ่ขัดและเป็นวงรอบเนื้อที่ 2-3 ไร่ แล้วเลี้ยงหมู ปล่อยไว้เป็นฝูง ฉะนั้นจึงมีหมูปามาลักลอบผสมพันธุ์อยู่เสมอ ภัยธรรมชาตินอกจากเป็น โรคคอหวนต์สุกรตายแล้ว ยังเป็นเหยื่อของเสือแดงอีก บางรายเลี้ยงสุกรตั้ง 2 ปี จึงได้ถึง ขนาดขายได้

การเลี้ยงไก่ มีเลี้ยงกันทุกครัวเรือน อาหารของไก่มี ข้าวโพดและข้าวเปลือก มีไก่ตายด้วยโรคนิวคาสเซิลปีละมาก ๆ

งานที่ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติระหว่างอยู่ นพค. สุราษฎร์ธานี เป็นเวลา 2 ปีดังนี้

ก. การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์พันธุ์ดี

1. งานทั่วไป

1.1 ประชุมราษฎรแนะนำส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ และบอกให้ราษฎรรู้จักใช้ บริการของ จนท. สัตว์แพทย์ประจำหน่วยพัฒนา

1.2 เป็นวิทยากรด้านการเลี้ยงสัตว์ประจำหน่วยยุวกสิกร 2 หน่วย โดยมี การประชุมกันทุกเดือน

1.3 ยืมภาพยนตร์การเลี้ยงสัตว์จากกรมปศุสัตว์ ไปจัดฉายให้ราษฎรชม เพื่อหาความรู้และความบันเทิง

1.4 นำเอกสารการเลี้ยงสัตว์ จากกรมปศุสัตว์และของ บริษัทห้างร้านที่ได้จัดทำขึ้นไปแจกให้ราษฎรที่สนใจ

2. การส่งเสริมการเลี้ยงไก่

2.1 ได้สร้างเล้าตัวอย่างขนาด 8+21 เมตร เลี้ยงไก่เพื่อสาธิต คือ ไก่กระทง ไก่เนื้อ, ไก่ไข่ เลี้ยงกรงกับไก่ไข่เลี้ยงคอกรวม

2.2 ได้จัดหาลูกไก่พันธุ์ไข่ไปให้ยุวกสิกรฝึกหัดทดลองเลี้ยง

2.3 ติดต่อบริษัทลูกไก่พันธุ์ไข่จากกรุงเทพฯ ไปให้ราษฎรที่มาขอความช่วยเหลือ

2.4 จัดหาตุ๊กไข่เพื่อฟักลูกไก่แจกแก่ราษฎรที่สนใจ

3. การส่งเสริมการเลี้ยงสุกร

ได้สร้างคอกสุกรตัวอย่าง ขนาด 8x21 เมตร และจัดหาพ่อสุกรพันธุ์คูรอคเจอร์รี่หลายตัวและแลนเลขมาเลี้ยงไว้เพื่อผสมกับแม่สุกรพันธุ์ของราษฎร และเลี้ยงแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกแจกให้ราษฎรนำไปทำพันธุ์

ข. การป้องกันโรคระบาดสัตว์

ได้ออกทำการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคระบาดแก่สัตว์เลี้ยงของราษฎร ในเขตที่หน่วยพัฒนาเข้าไปถึง ถึงแม้จะเสี่ยงต่ออันตรายบ้าง แต่ก็ต้องไปเพื่อสนองความต้องการของราษฎรในบริเวณนั้น เช่นที่ บ้านลานเข้, บ้านทุ่งหลวง และพรุพรี่ของอำเภอนาสาร วัคซีนที่เราใช้มีดังนี้

ในไก่ ทำวัคซีนนิวคาสเซิลเป็นส่วนใหญ่ ในเขตส่งเสริมการเลี้ยงไก่ ทำวัคซีนฝีดาษและวัคซีนอหิวาต์ไก่ด้วย

ในสุกร ฉีดวัคซีนอหิวาต์สุกร

ในโคกระบือ ฉีดวัคซีนเฮโมรายิกเซนต์กีย์เมีย

ค. การรักษาพยาบาลสัตว์ป่วย

มีราษฎรสนใจใช้บริการด้านรักษาสัตว์เป็นอย่างมาก ได้มาติดต่อให้ไปรักษาและนำสัตว์มารักษามีการรักษาสุกรป่วยมากที่สุด รองลงมาคือไก่ สัตว์นอกจากนี้ยังมี ช้าง ม้า กระบือ สุนัขและขณะนี้ งานด้านตอนสัตว์เราทำได้ทำอยู่เสมอ คือตอนสุกรและไก่

สรุปผลการปฏิบัติงาน

การส่งเสริมการเลี้ยงสุกรนั้นได้ผลในระยะแรก ๆ ราษฎรสนใจ นำแม่สุกร มาผสมพันธุ์กับพ่อสุกรพ่อพันธุ์ดี และลาชไว้ที่ ประมาณเดือนละ 10 แม่ทำให้ได้สุกรลูกผสมแพร่ไปอย่างรวดเร็ว ต่อมาในราวปลายปี 13-14 ราคาสุกรเป็นลดลง ขอบขายกันที่สุราษฎร์ธานี ไม่เกินก.ก.ละ 4 บาท ราษฎรก็หยุดเลี้ยง การนำเอาแม่สุกรพันธุ์มาผสมก็ลดลง บางเดือนไม่มีแม่สุกรพันธุ์มาผสมเลย จะเห็นว่าส่งเสริมขึ้นอยู่กับตลาดเหมือนกัน ส่วนการเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่นั้น ทำรายได้ให้แก่ผู้เลี้ยงเป็นอย่างดี ทำให้ผู้เลี้ยงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบกับตลาดไข่ในแถบนั้นยังดีใต้อยู่

การป้องกันโรคระบาดสัตว์และการรักษาสัตว์ทำให้ราษฎรอุ่นใจ ที่สัตว์เลี้ยงไม่เป็นโรคระบาดและเมื่อสัตว์ป่วยก็ได้รับการรักษาเป็นอย่างดี นับว่าเป็นงานที่ให้ผลทันตาเห็น จึงเป็นที่เลื่อมใสแก่ประชาชนเป็นอันมาก

จะเห็นได้ว่างานด้านสัตว์แพทย์ของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เป็นงานที่เข้าถึงจิตใจประชาชนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติงานได้ผลสมกับควมมุ่งหมายของกรมปศุสัตว์ที่ส่งนายสัตวแพทย์ไปร่วมงานหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ของ กรป. (กลาง)